

Piet van
Midden Met
eigen
woorden
*Teksten die
je lief zijn*

Piet van Midden
Met eigen woorden

Teksten die je lief zijn

KokBoekencentrum Uitgevers – Utrecht

Ontwerp omslag: Geert de Koning

ISBN 978 90 239 5567 2 (boek)

ISBN 978 90 239 5568 9 (e-book)

NUR 701

www.kokboekencentrum.nl

© 2019 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruik gemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Woord vooraf

Na de IKEA-gids is de Bijbel het meest gedrukte boekwerk in Nederland. Overal moeten er Bijbels liggen. Maar waar? Ergens in de kast? Op zolder in een doos? En is het dan een doelgroepbijbel: Groene Bijbel, Bijbel voor Vrouwen, Jongerenbijbel?

Dit boek heeft niet de pretentie een Bijbel te zijn of daarbij in de buurt te komen. Het zijn teksten die vaak langskomen. In reguliere kerkdiensten, maar juist ook op andere momenten: bij een huwelijk, een begrafenis, de opening van een vergadering, bij persoonlijk bijbellezen. Maar ook die lievelingsteksten komen uit een andere wereld. En soms nemen ze woorden en gedachten mee waarover je struikelt in plaats van dat ze je verder helpen. Ik merkte dat het meest bij huwelijken en begrafenissen: de teksten klinken wel gedragen, maar dragen ze ook jou? Zijn ze echt *bruikbaar*? Heb je er wel wat aan, als je ze leest?

Daarom heb ik een aantal van de teksten die je zomaar lief zijn, herschreven. In heel directe taal. En het is geen 'koekoek één zang'. Dat is de Bijbel zelf ook niet. Genesis 1 lijkt qua stijl totaal niet op Genesis 2. En vaak is er geschreven vanuit verschillende perspectieven. Als Abraham zijn zoon Izak offert, doet het er bepaald toe of je dat verhaal leest vanuit Abrahams positie of uit die van Izak. Je zult zo'n vader hebben die je opoffert aan zijn geloofsovertuiging! Er zijn er genoeg!

Ik heb in de teksten hier en daar allerlei 'theologie' verstoppt. Mijn dagelijkse werk is de Hebreeuwse tekst van het Oude Testament bruikbaar maken voor studenten. Soms stop ik er informatie in die lezers misschien zal verbazen. En als een lezer opmerkt dat iets zo niet in de Bijbel staat, zou die best gelijk kunnen hebben: dan heb ik misschien een *midrasj* gebruikt, een joodse manier van bijbellezen.

Ten slotte: in *Met eigen woorden* vindt u de nodige emotie. Vroeger zou ik dat vermeden hebben. Tegenwoordig geef ik eraan toe: ik neem bijbellezend mijn emotie mee en ik herken dat gevoel bij mensen die twee-, drieduizend jaar geleden aan het woord kwamen over wat God hun deed.

Ik hoop vooral dat deze teksten je lief zijn.

Piet van Midden

Inhoud

Genesis

Genesis 1	In het begin	11
Genesis 2	Herkenning	14
Genesis 3	Je diepste droom	16
Genesis 4	Tweelingen	18
Genesis 6	Drijvende doods-kist	20
Genesis 11	De stad van de mens	22
Genesis 12	Gezegend ben je	24
Genesis 13	De grote scheiding	25
Genesis 16 (1)	Sarai's droom	27
Genesis 16 (2)	Hagar vertelt	29
Genesis 18 (1)	Je kunt lachen	31
Genesis 18 (2)	Te weinig rechtvaardigen	33
Genesis 22 (1)	Onmogelijke opdracht	35
Genesis 22 (2)	Izak gebonden	37
Genesis 23	Sara is gestorven	40
Genesis 32	Hinkend naar de morgen	41

Exodus

Exodus 2	Een arkje van riet	44
----------	--------------------	----

Deuteronomium

Deuteronomium 34	Uit het leven van Mozes	46
------------------	-------------------------	----

Ruth

Ruth 1	Jij blijft me bij	49
Ruth 2	Verliefd	51

Ruth 3	De nacht met Boaz	53
Ruth 4	Boaz	57

Psalmen

Psalm 1		60
Psalm 8		61
Psalm 22 (1)		62
Psalm 22 (2)		64
Psalm 23		66
Psalm 42		68
Psalm 84		69
Psalm 90		70
Psalm 122 (1)		72
Psalm 122 (2)		73
Psalm 126		75
Psalm 127		77
Psalm 130		79
Psalm 139 (1)		80
Psalm 139 (2)		82

Prediker

Prediker 9:8-9	Het leven een feest	84
----------------	---------------------	----

Hooglied

Hooglied 8:6-7 (1)	Je verliest het van de liefde	85
Hooglied 8:6-7 (2)	Je verliest het van de liefde	86

Ezechiël

Ezechiël 16:4-6	Geboorte	87
Ezechiël 37	Hoop	89

Jona

<i>Jona 1</i>	Profeet tegen wil en dank	91
<i>Jona 2</i>	Opgevist	93
<i>Jona 3</i>	Omdat het moet	95
<i>Jona 4</i>	Die God is te aardig	97

Matteüs

<i>Matteüs 2:1-18</i>	Tweekoningen	99
<i>Matteüs 5:1-12</i>	Wat een geluk!	101
<i>Matteüs 6:9-13</i>	Onze Vader	103
<i>Matteüs 7:7-12</i>	Bidden	105
<i>Matteüs 7:24-27</i>	Bouwen	106
<i>Matteüs 8:18-22</i>	Volgen	108
<i>Matteüs 14:22-33</i>	De overkant	109
<i>Matteüs 15:21-28</i>	De honden lusten er brood van	111
<i>Matteüs 26</i>	Verraad	113

Lucas

<i>Lucas 2</i>	De huishouding van Augustus	115
<i>Lucas 8:40-56</i>	De hoogste tijd	118
<i>Lucas 10:25-37</i>	Wie is je naaste?	121
<i>Lucas 15:1-10</i>	Eén op de honderd, één op de tien	123
<i>Lucas 15:11-24</i>	Eén op de twee	126
<i>Lucas 15:25-32</i>	De oudste zoon	129

Johannes

<i>Johannes 2:1-11</i>	Kana	132
------------------------	------	-----

<i>Johannes 11:1-39</i>	Tranen van woede	134
<i>Johannes 20</i>	Paasmorgen	136
<i>Johannes 21:1-14</i>	Vijf en twee	138
<i>Johannes 21:15-18</i>	Houd je wel van me?	140
 1 Korintiërs		
<i>1 Korintiërs 13</i>	De liefde	144
 1 Johannes		
<i>1 Johannes 4:7-12</i>	God is ons voor met de liefde	146
 Openbaring		
<i>Openbaring 21:1-5</i>	Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde	147

In het begin

Genesis I

In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde... er leek geen beginnen aan. Het was aardedonker en een chaos. Verder was er water en nog eens water. Het stormde, of was het meer dan dat? In elk geval: God zag er wat in, in die hemel en die aarde. Het moest eerst licht worden. En het werd licht. God zag het en zei: 'Goed zeg, dat licht!' Nu kunnen we tenminste verder. Het licht noemde hij 'dag' en het duister, dat heeft hij toen maar 'nacht' genoemd.

Het werd avond en het werd morgen: de eerste dag. God zei: 'Het water moet hoognodig tot de orde geroepen worden. Op je plek jij!' Het water had geen verweer. Het grootste deel werd opgeborgen achter een gewelf. Dat noemde hij 'hemel'. Onleefbaar is het daar. Je moet God zijn om het er uit te houden.

Het werd avond en het werd morgen: de tweede dag.

God was nog niet klaar met het water. Onder het gloednieuwe hemelgewelf kreeg het water zijn plaats. Het moest zich verzamelen, en zo gebeurde het. 'Zee,' zei God goedkeurend, 'goed zeg!' Waar geen plaats was voor de zee, ontstond het droge. Je kon er staan, je kon er leven. 'Aarde, ik noem jou aarde,' zei God. 'Daar kan ik wat van

maken.' En de aarde begon uit haar voegen en scheuren te barsten. Ze kreeg er een kleur van. De aarde werd groen. De grote bomen en het lage gras, ze zaaiden zich uit.

'Goed zeg!' zei God nog een keer.

Het werd avond en het werd morgen: de derde dag. 'Dat licht, dat moet beter,' zei God. 'Er is wel een verschil van dag en nacht, maar ik wil er wel orde in hebben. De lichten aan de hemel moeten vertellen wat voor dag en jaar het is. En hoe laat het is. Ik verdeel het in daglicht en nachtlucht. Het daglicht is het grootst. Het nachtlucht geef ik wat extra's: de sterren. Aan de sterren kun je zien waar je bent. Ze wijzen de weg.'

'Goed zeg!' zei God.

Het werd avond en het werd morgen: de vierde dag. 'Dat water, daar zit geen leven in,' zei God. 'Er moet beweging in komen. Het moet vol zitten met wriemelbeestjes. En de lucht is ook zo leeg als wat.' De dag werd onvergetelijk: waar water was, krioelde het van de beestjes en de visjes. En ook de grote drakerige beesten zoals de krokodil en de zeeslang kregen er hun plek. Helemaal naar hun aard, voor het water gemaakt. De vogels kregen de lucht, want daar waren ze vogels voor en daar hadden ze slag van. Ze zongen naar dat het hun aard was. 'Goed zeg!' zei God, 'wees vruchtbaar, plant je voort, vul het water, vul de lucht.' Intussen zegende hij hen. Het werd avond en het werd morgen: de vijfde dag. 'De aarde moet haar bestemming nog vinden,' zei

God. 'Ze moet een broedplaats van geluk worden.'
Zo bedacht God de dieren, de kleine kruipertjes en de wilde dieren. En het vee dat zich laat temmen. Net wat voor aard het dier had. 'Goed zeg!' zei God. Toen werd het even stil. Alsof het even allemaal niet vanzelfsprekend was en alsof God met zichzelf overlegde.

'Kom, we maken een mens,' zei God. 'Niet een vertekend beeld van een dier, maar iemand die lijkt op mij. Ik wil een beeld van mezelf hebben. Iemand die de orde in de schepping bewaakt, op het land, in de zee, in de lucht. Toen schiep God de mens naar zijn beeld. Helemaal naar zijn eigen idee schiep hij hen, mannelijk en vrouwelijk schiep hij hen. Hij zegende hen en hij sprak hen aan op hun aanwezigheid: 'Wees vruchtbaar, plant je voort. Bewaak de orde van de schepping.'

De mens kreeg de aarde toegewezen en moest die delen met de dieren. Elk had zijn eigen voedsel: de vruchtbomen waren voor de mensen en het gras was voor de grazers. Zo is het gegaan.

God zag alles wat hij had gemaakt. 'Goed, heel goed,' zei hij.

Het werd avond en het werd morgen: de zesde dag. Daarmee had God de laatste hand aan de schepping gelegd. Op de zevende dag rustte hij uit van al het werk dat hij had verzet. 'Dit is helemaal mijn dag!' zei God. 'Wat mij betreft komt er geen eind aan.'

Herkenning

Genesis 2

Daar ben je dan,
in een tuin nog wel,
een paradijs,
alles wat je hart begeert
is om je heen.
De bomen bloeien voor jou alleen.

Alleen...
dat voel je:
'Voor jou alleen.'
Onbewoonbaar leeg
is jouw paradijs.
Je geeft namen:
stoere eik,
bonkige beuk,
boom van een boom.
Maar het blijft stil.
Bomen ruisen,
ze zeggen niets.
Vogels gaan met elkaar aan de haal,
maar niet met jou.
Ondragelijk,
onherbergzaam dit paradijs.

Hij weet:
er meer is dan alleen.

Hij weet wat je nodig hebt
voor je het hebt gevraagd.

Je wordt wakker
uit je droom.

Je stamelt:
jij bent het,
jij bent helemaal mij,
stamel jij.

Je diepste droom

Genesis 3

Jij bent het: Adam. Eva.
Mens van vlees en bloed,
niet van beton of staal,
niet onvergankelijk als een engel.
Je komt en je gaat,
je verdwijnt.
Stof ben je
en tot stof keer je terug.

Stof...
Daar heeft de slang ook weet van.
Hij rolt zich erin.
Hij fluistert in je oor:
'God is groot
en jij bent klein,
dat is niet eerlijk.
Wil je ook niet meer worden,
uitstijgen boven jezelf,
groot en groots,
een god in het diepst van je gedachten?
Dat kan!
de hemel is haalbaar voor jou,
die ligt aan je voeten.
Doe mee met mij,
neem, eet
van het nieuwe leven.

Alles kan
en jij kunt alles.'
En jij,
je hapt toe.

En bevalt het
een god te zijn?
Of ben je naakt,
durf je niet tevoorschijn te komen?
Waar ben je eigenlijk?
Waar sta je in deze wereld?
Voor wie ga jij,
jij god in 't diepst van jouw gedachten?

De Bijbel heeft een zeggingskracht die boven andere boeken uitgaat. Geen wonder dat de Bijbel het meest verkochte boek aller tijden is en dat de Bijbel op veel belangrijke momenten in ons leven opengaat. In de Bijbel staan teksten die vaker langskomen, teksten die vaak ook iets doen met de lezer of hoorder.

In dit boek heeft de auteur deze geliefde bijbelteksten opnieuw verwoord, waardoor ze als nieuw klinken. Het is een verrassende en lichtvoetige hertaling. Onder de teksten bevinden zich gedeelten van psalmen en profetenteksten.

De auteur schreef ze om te lezen tijdens de opening van een bijeenkomst, in een viering of in pastorale situaties waarin je iemand een hart onder de riem wilt steken.

Piet van Midden is emeritus-predikant, publicist en docent Hebreeuws aan de Universiteit van Tilburg.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 701

9 789023 955672 >